X. Wojcickiego Rajmunda: Obraz N. P. Maryéj w Podgorskim kraju w Borku nad Tyczynem. (Kazanie).

OBRAZ NAYSWIĘTSZEY PANNY MARYEY.

W PODGORSKIM KRAIU,

W Borku, nád Tyczynem,

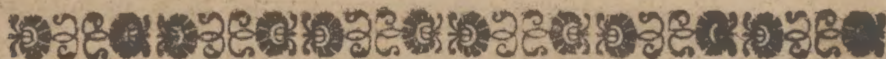
CVDAMI y ŁASKAMI BOSKIEMI

SLAVVNY.

Ná Honor teyże Pánny Przenayświę-
tſzey Kazániem

OGŁOSZONY.

PRZEZ
Xiedzá RAYMVNDA MOIECKIEGO,
S. Th. B. Zakonu DOMINIKA
M. Marcin Oslinski Swietego.

W KRAKOWIE,
w Drukárni AKADEMICKIEY.

APPROBATIO.

COncionem Honori, Viſitationis BEATISSIMÆ VIRGINIS MARIÆ, per Religioſum & Reverendum Patrem RAYMUNDUM MOIECKI, Sacri Ordinis Patrum Prædicatorum, S. Th. Præſentatum, dicatam, legi, & cum ſit gratijs Sanctiſſimæ Virginis deprædicandis ex autoritatibus S. Scripturæ, ac Patrum Sanctorum pientiſſimo eiuſdem Patris labore collecta, vt publicis Typis exprimatur, eam approbavi.

Datum, in Collegio Maiori, Academiæ Cracovienſis, Anno 1701. die 18. Auguſti.

M. PETRVS PRACLEWIC, S. Th. Doctor, Ordinarius Librorum per Diæceſim Crac. Cenſor.

ADMODUM REVERENDO PATRI.

P. CASIMIRO NAPOLSKI,

S. Th. MAGISTRO, PRIORI CRACOVIENSI, & VICARIO CONTRATÆ MINORIS POLONIÆ, ORDINIS PRÆDICATORUM.

Patri ac Patrono Colendissimo.

D Limam hoc vernaculæ Linguæ idioma, Admodùm Rñdæ Paternitati Vestræ, *porrigo; nec enim haud sincero affectu ea offeruntur, quæ domesticam vulgaris sermonis exprimunt simplicitatem. Sub tuum igitur patrocinium hoc deuoti idiomatis opus accipe, Exoptans tibi singularissimum in omnibus præsidium eius, ad Quam omnes Confugimus, Matris* DEI. *Hæc enim causa est efficiens nostræ perpetuæ mentis & corporis salutis: Hæc à præsenti liberat nos tristitia, & æterna perfrui dat lætitia, Gloriosissima Sancta* DEI *Genitrix. Sit ergo in hac prodigiosa sua Icone, quam eloquitur hoc simplex idioma, speciale Tibi in aduersis refugium, in prosperis continuum suffragium, in diuersis abundantissimum solatium. Quæ nostras deprecationes, in cunctis temporibus, locis, occasionibus, periculis, infirmitatibus, fragilitatibus, quibuscunque modis, suscipit, intuetur, amplectitur. Id ergo porrectum opus, animo recipe iucundo, vultu hilari accepta, cor patrocinans non auertas: ne despicias simplicia simplicis & sinceri affectus obsequia. Quæ ominentur Tibi in omnibus piissimis desiderijs, ac occurrentibus vitæ nostræ periculosæ necessitatibus, auxilia perpetua, favores cælestes,* DEI *summi Protectiones. Et si sedulò quondam, Arbores Principem sibi quærebant*

Sub tuũ

Præsidiũ confugimus,

Sancta DeiGenitrix.

nostras deprecationes

ne despicias

in necessitatibus

Iudic: 9. *& Protectorem, sed infelicem passæ sunt, in trinâ suâ deprecatione repulsam: Dum enim vitis magis gauderet recreatiuo suo liquore, quàm cunctarum Arborum imperio; Oliua pinguedem dulcissimam extolleret vltra Regiam Dignitatem; Ficus suauissimis tumida fructibus, eisdem satis iam evecta sibi videretur; infaustum coactæ sunt à Rhamno emendicare imperium; à qua præter nudam vmbram nihil retulere, cætero indefensæ. Lusisse liceat eâ similitudine, sed in oppositum euenturâ: nec enim dubium esse potest: Te* Admodùm Reverende Pater Magister ac PRIOR, *Principem quærere ac Protectorem præsentis Regiminis, argui sanè, & permodum iugi onerosi; En Tibi hæc erit Regina Virginum, quæ genuit Regem, velut Rosa decora; à Qua non dubitabis emendicare Imperium, nec omnino patieris repulsam: Ecce offert se Tibi vt vitis; Audi loquentem: Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris:* Eccl: 24. *Declarat se Tibi tanquam Oliua pinguis, dicens: Ego autem sicut Oliua fructifera in Domo* DEI, Psal: 51 *Porrigit se Tibi vt Ficus, suauissimis onusta fructibus, aiens: Flores mei*

Eccl: 24. *fructus honoris & honestatis. Ab ea ergo Principe, Regina, Protectrice, tanquam ex Arbore decora & fulgida, omnem in aduersis, prosperis, diuersis, protectionem, dulcedinem, refocillationem capies, non exiguam.*

sed à periculis cũctis *Non omnino Tibi quispiam insidiabitur Hostis, sed à periculis cunctis tutus, liber, salvus eris. Ab ipsa Augustissima Principe, Regina Protectrice, non vt à Rhamno ignobili nudam vmbram, sed vt ab odoriferarum rosarum delectabili spineto, in æstu laborum iucundum vmbraculum referes, sicq; sub vmbra illius, quam desideraueras, quietus sedebis. Ad hanc igitur, corporis, mentis, cordis, oculis prospice: ad Quam*

Libera nos semper, *omnes, cum sit nostra vita, vt à cunctis sæculi præsentis, & mortis perpetuæ casibus semper & vbiq; liberemur, clamamus: Libera nos semper: Quam omnes, cùm sit nostra dulcedo, vt per Eam ab amaritudine peccatorum semper eruamur, inuocamus: Libera nos semper: Cuius ope omnes, cùm sit spes nostra, eius patrociniјs confidentes, ab Hoste maligno defendi & ab omnium malorum incursibus semper præseruari, exoramus: Libera nos semper. Hæc ergo Præcelentissima Princeps, Gloriosissima Cæli & Terræ Regina, cunctorum se invocantium paratissima Protectrix, efficere dignetur, Te in Ea, quam ducis, præsenti*

Virgo benedicta. *vitâ,* DEI *Gratiâ, abundantem, posthàc æternâ perfrui Claritatis Gloriâ, à Te, semper, & ab omnibus, Virgo Benedicta.*

Humillimus Servus, Fr. RAYMVNDVS MOIECKI, S. Th. Bac.

KAZANIE,
Ná Vroczyſtość Náwiedzenia
NAYSWIĘTSZEY PANNY MARYEY, MATKI BOZEY.

Exurgens MARIA, abijt in Montana, cum feſtinatione, in Civitatem Iuda, & intravit in domum Zachariæ, & ſalutavit Elizabeth. *Lucæ C. 1.*

Powſtawſzy Pánná MARYA poſzłá ná Gory, z kwápliwośćią, do Miáſtá Iudzkiego, y weſzłá do domu Zácháryaſzowego y pozdrowiłá Elżbietę. v Lukaſzá S. w Rozdźiale 1.

GÓrne Kráie / Mieyſcá gorzyſte / Góry y Págorki weſołe / oſobliwą ſwoię powagę máią / Nabożni Słucháczе. Mieſzkánie ná Gorze zdrowe / weſoła rezydencia / z vpodobániem zábáwá. Pan wſzytkich Panow / Bog Wſzechmogący / vpodobał ſobie ná gorze mieſzkáć: Mons, in quo beneplacitum eſt DEO habitare in eo: Owſzem Magnifikę ſwoię / y ſwoiey Chwały reſidencią / w iednym gornym ſwoim Mieśćie / ná pewney Swiętey gorze záſádził: Magnus Dominus & Laudabilis nimis in Civitate DEI noſtri in monte Sancto eius. Swiádectwo dość iáſne tego wydáli oni Swięći trzey Dworzánie Niebieſcy / wierni ſłudzy Páná Naywyżſzego / w ogniu pieca Bábilońſkiego niezkáżitelni / Bogá chwaląc / á ná pomoc ſwoich Rytmow / Gor y Págorkow wzywáiąc: Benedicite Montes & Colles Domino. Bog Wćielony / Pan / Zbáwićiel náſz / Kroleſtwo ſwoie ná gorze Swiętey Sionu poſtánowił / y świátu opowiedział: Ego autem conſtitutus ſum Rex ab eo ſuper Sion . Montem Sanctum eius, prædicans præceptum eius. A ſpráwuiąc ná tey

Pſ. 67

Pſ. 64

Dan. 3

Pſ. 2

ziemi

ściemi zbáwienie násze/ wielkie á poważne Táiemnice nászego Zbáwienia iákoby Fundámentá zákłádáiac/ ná gorách deklárował. Máiac odpráwowáć Seym Generálny/ Elekcyey ná Vrząd Apostolski godnych Osob/ z Vczniámi swoimi/ wprzod Modlitwe do Bogá Oycá swego Niebieskiego ná gorze odpráwiał: Exijt IESVS
Luc. c. 6. in montem orare: á potym bárzo ráno záśiadł ná to Concilium z swoimi Vczniámi Swietymi: Et cum dies factus esset, vocavit discipulos suos, & elegit duodecim ex ipsis, quos & Apostolos nominavit. Przemienienie oto Chwalebne swoie przed wybránymi swoimi Apostołámi Swietymi/ ná wysokiey bárzo Gorze deklárował: Assumpsit IESVS Petrum & Iacobum & Ioannem fratrem eius, & duxit illos in montem excelsum seorsum, &
Matt. 17. trasfiguratus est ante eos. Chcac niepoięte władzy swoiey Boskiey możnośći świátu wszytkiemu pokázáć/ kiedy nákarmił y násyćił piećiorgiem chlebá y dwiema rybkámi pieć tyśiecy ludźi/ ná Gore
Ioann. 5. wszedszy wysoka/ tám zostawał z Vczniámi swoimi: Subijt ergo in Montem IESVS, & ibi sedebat cum discipulis suis. Kiedy ná pusczy poszczac przez czterdźieśći dni y czterdźieśći nocy/ dopuśćił áby był kuszony od czártá/ dopuśćił też áby był od niegoż záwiedźiony ná gore wysoka bárzo. Assumpsit eum diabolus in
Matt. 4. montem excelsum valde. A nawet po odpráwioney przed Meka swoia z Apostołámi S. swoimi Wieczerzy/ do Bogá Oycá swoiego Niebieskiego modlitwe czynic/ poszedł ná Gore Oliwna:
Luc. 22. & Egressus ibat secundum consuetudinem in Montem Olivarum: A ná ostátek/ koniec teyże Meki swoiey Przenaydroższey vczynił/ y śmierć podiał ná Krzyżu/ ná Gorze Kalwáriey. A iesżcze/ odnowiwszy świát y vweseliwszy wszytko stworzenie Chwalebnym Zmartwychwstániem swoim/ rozkoszámi Niebieskiemi źiemie nápełniwszy/ swoich Vczniow vkocháných chcac ćieszyć/ w
Matt. 28 Gálileiey ná Gore wesoła ich zaprowádźił: Undecim discipuli in Galileam abierunt in Montem, vbi constituerat illis IESVS. A ták Boska reká/ Boska Wielmożność/ świát ten stworzywszy y Gorámi go iákoby ozdobiwszy y nápełniwszy/ iákoby pod tey protekciey y obrony znákiem/ temuż świátu Gorney obrony y potrzebney

byley wspániále ná sobie wyrážilá podobienstwo: Montes in circuitu eius, & Dominus incircuitu populi sui; Swiadczy Jzraelski Krol/ Psálmistá Páński. Alec y Oblubienicá Niebieska przypátruiac sie iakoby zdalcká do siebie spieszacemu swoiemu Oblubienicowi Niebieskiemu/ že sobie iákoby ieden skaczacy y prędko biegáiacy Jelonek po Gorach/ po págorkách/ roskoszowal/ ztad go wielce wychwaláłá/ mowiac: Ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles, similis capreæ hinnuloq; Cervorum, endilectus meus. A náwet y sámá Przenayświetsza Pánná Márya/ będac Mátká Boža/ będac łáski Božey pełná/ będac nád wszytko stworzenie wywyższona/ będac Troyce Przenáyświetszey Slachetnym Przybytkiem/ te swoie nadprzyrodzone Niebieskie prærogátywy/ do wspániáłych ná Gorách wysokich/ Libánu/ Syonu/ Kádes roskrzewionych Cedrow/ Cypryssow/ przyiemney Pálmy/ przyrownawszy/ wszytkiemu iákoby oglasza świátu: Quasi Cedrus exaltata sum in Libano, & quasi Cypressus, in Monte Sion, quasi Palma exaltata sum in Cades. Niechże tedy dźiśieyszy Fest Vroczysty nam wyda świádectwo/ iáko Przenayświetsza Pánná Márya do Mácierzyństwá Boskieǧ nád insze Mátrony Swiete wybrána/ nie omieszkánie/ według świádectwá Pismá S. Ewángeliey dźiśieyszey/ do Miástá Judzkiego spiesząc w Gory/ Gorne vnobilitowáłá Kráiny; Exurgens Maria, abijt in Montana. Już/ iuż Przenayśw: P. Márya ná Gorách; oto iuž obecnośćia swoia Gorne poświećiłá Kráie/ niechayże przez to/ te Judzkie Gory/ te świete págorki/ wspániałemi y wesołemi residenciámi swoiemi publikowáne/ wszytkiemu będa zálecone świátu: Erumpant montes iucunditatem, & colles iustitiam. Niechay y tá iuž szczęśliwa Borkowska Gorá/ obecnośćia Cudownego tego Obrázu Swietego poświecona/ tym nászym Podgorskim Kráiom/ wszytkim tym okolicznośćiom/ poćiechy y Niebieskie dáry/ Boskie łáski/ y protectie Pánny Nayświetszey/ przynoszaca/ ogłoszona y zálecona świátu wszytkiemu zostánie. Pilnie tedy wszyscy/ y káżdy z nas/ w Gory ku Pánnie Nayświetszey pogladáiac/ Levavi oculos meos in Montes, pilnie ku temu Obrázowi świetemu násze obroćmy oczy/ á ktore y

Psá: 124.
Canti: 2.
Eccl: 24.
Ecclesia canit.
Psal:

tákie·

Pan Naywyższy/ przez Protectią P. Nayświetszey przez ten S. Obraz/ wiernym swoim wyświadczył kiedykolwiek Cudá/ y łáski/ tákiekolwiek Boskie Dobroczynnośći swoie/ y oświadczáć nieprzestáie/ do vważenia godnego/ y do zachowánia w sercách y pámięći nászey/ nieteskliwie nakłońmy vszu. A wzywáiąc ią dáru Duchá S. wzywam Przenayświetszego Imienia/ JEZUS, MARYA.

PRzeyzrzał w Duchu mądry Sálomon to dźisieysze Pánny Nayświetszey w Gorne Kráie pospieszenie: y w osobie Oblubienice rozmawiáiącey z Oblubieńcem swoim Niebieskim / opisuie Pánnę Przenayświetszą/ ták iáko by przed wszytkim świátem przechwaláiąca się: En dilectus meus loquitur mihi, surge propera amica mea, Columba mea, formosa mea, & veni. Idźie

Cant: 2. tedy Pánná Nayświetsza/ á skwápliwie/ cum festinatione, álbowiem nescit trada molimina Sancti Spiritus gratia, *mowi Ambroży S.* máiąc iuż w żywoćie swoim czystym poczętego z Duchá S. Zbáwićielá / Læta pro voto, Religiosa pro officio, festina pro gaudio, in montana perrexit. Vpodobáłá sobie Pánna Nayświetsza gorzyste Kráie/ y ták z weselem spiesno idźie / iáko do págorkow Niebieskich y w Ráyskie polá / roskoszna/ iákoby tám swoie stánowi residentią / przyznáiąc sobie; Ego flos campi & lilium convallium: Szczyći się pięknośćią Kwiáteczká polnego/ y że iest Lilią miedzy págorkámi dolnemi będąca. Tuż dopiero z Oblubieńcem swoim Niebieskim miłey záżywa konwersáciey / przypátruiąc się mu/ że się do niey zkłániáiąc / delicyy y rekreáciey y zabáwki miłey w vlubionych gornych mieyscách y págorkách/ záżywa/ táko iedno leśne źwierzątko: similis capreæ hinnuloq; cervorum. A ná wzáiemną vćiechę/ wábiąc vkocháney Oblubienice/ záleca iey y chwali te gorne roskoszne Kráie/ mowiąc do niey: Veni, iam enim hiems transiit, imber abijt, & recessit: Oto iuż po źimie/ wesołá Wiosná/ miłe Láto / práwie czás vćiechy/ pogody záwsze/ dészczow/ pluskot nie będźie/ Kwiećie rozmáite w ogrodeczku/ iest go dośić: flores apparuerunt in terra nostra: okolo spráwiánia Winnice zabáwki: tempus putationis advenit: iuż Synogárliczki/ ptástwo

S. Ambr: lib: 2. in Luc.

Cant: 2.

ſtwo rozmáite dáie ſie ſłyſzeć: vox turturis audita eſt in terra noſtra: rozkwitły ſie drzewká/ y figowe drzewo zárodźić obiecuie/ ficus protulit groſſos ſuos: Wonia wdźieczna z Winnic vrodzáynych czuć ſie dáie; Vineæ florentes dederunt odorem ſuum: Powſtań predko/ pokwap ſie/ á przybyway Oblubienico moiá/ Przyiaćiołko moiá/ ćiebie oczekiwam/ iáko iedyney gołebice wſkale mieſzkaiacey: ſurge amica mea, ſpecioſa mea, & veni columba mea in foraminibus petræ, in caverna maceriæ Ná ten głos Oblubiencá Niebieſkiego powſtáie y poſpieſza Pánná Przenayświetſza. Exurgens Maria, abijt in Montana, cum feſtinatione. O ſzcześliwe Judzkie Gory/ ktore ſwoiemi ſtopámi poświećiłá Pánná Nayświetſza! O ſzcześliwy domeczku Zácháryaſzá y Elżbiety Swietey/ ktoremu wielkie przynioſłá błogosłáwieńſtwo y dáry Niebieſkie Pánná Przenayświetſza! Vpominki y ſkárby Boſkie donośi do Elżbiety S. będąc (iáko mowi *Andreas Cretenſis*) Theſaurus gratiarum, & Sanctitatis, Skárbnicá Łáſk Bożych/ y wſzelákiey świątobliwośći. Rzec możemy/ że Pánná Przenayśw: Boſtwem nápełnia Dom Zácháryaſzow/ bo máiąc w żywoćie ſwym Słowo Boże/ Syná Bożego/ weſpoł z nim dáie Janowi S. ieſzcze w żywoćie Máćierzyńſkim zoſtaiącemu Duchá Swietego/ tákże y Mátce iego Elżbiećie S. Et repleta eſt Spiritu S. Eliſabeth, & exclamavit voce magna, & dixit: Ex quo facta eſt vox ſalutationis tuæ in auribus meis, exultavit in gaudio infans in vtero meo. Nápełnioná ieſt Duchem Swietym Elżbietá Swietá/ y głoſem wielkim záwołáła mowiąc: iák ſkoro głos pozdrowienia twoiego do moich vſzu doſzedł/ poſkoczyło weſoło dźiećiątko w żywoćie moim. Był álbowiem iuż Jan Swiety pełen Duchá Swietego/ y nimże nápełnił Mátkę: Cum eſſet plenus Spiritu Sancto, replevit & Matrem; mowi Ambroży Swiety. Niech tedy kto ſpyta/ kto dał Duchá Swietego Janowi Swietemu/ łátwo odpowiedźieć; Pánná MARYA, Pánná Przenayświetſza. Bo ſam Kośćioł Swiety/ Proſá we Mſzy S. to wyświadcza/ ták vczy: Supremus Prophetarum, non recipit Lumen clarum, niſi dante Domina. A iáko Pan Zbáwićiel naſz po Zmartwychwſtániu poká-

zawßy sie Apostołom swoim/ mowiac do nich (iáko mamy w Ewángeliey v Jana S.) tchnął ná nich y dał im Duchá Swietego. Insufflavit & dixit; Accipite Spiritum Sanctum: ták Pánna Przenayświetßa/ przy swym Náwiedzeniu/ witáiac y pozdrawiáiac Elżbiete Swieta/ salutavit Elisabeth, mowiac do niey/ (iáko ieden poważny Author náucza) Słowem Bożym ktore w żywoćie swym nośiłá/ od ktorego iáko y od Bogá Oyca Duch Swiety pochodzi/ tchnełá Duchá Swietego/ y dałá Elżbiećie Swietey y Janowi Swietemu. O wielka ßcześliwośći! o roskoßne Niebieskich vpominkow/ Bogá sámego/ Duchá Swietego/ darowánie! Ey Nabożni Kátolicy/ y my pokwapmy zá Pánna Przenayświetßa/ cum festinatione, do Domu Elżbiety Swietey/ życzmy sobie otrzymáć tez dar Boży Duchá Swietego: bo on iest żyćie naße. In ipso enim vivimus, movemur, & sumus: y wyznawamy/ y wierzymy w niego nas ożywiáiacego: Et in Spiritum Sanctum Dominum & Vivificantem: otrzymamy go przez Pannę Przenayświetßa/ da nam go Pánna Przenayświetßa/ zá wielka ßczodrobliwośćia Boska: Pius Pater, fecit, quod hæc Virgo Mater vitam det cum Filio: śpiewa w Prozie Kośćioł S. Nie możemy watpić w ßczodrobliwośći Pánny Nayświetßey/ vpewnia nas wielki iey y vkochány Służebnik/ Doktor Miodopłynny/ Bernard S. Virgo MARIA dabit ipsa quoq; dona hominibus; quid ni daret? siquidem nec facultas ei deesse poterit; nec voluntas. Regina Cælorum est, misericors est, deniq; Mater est Vnigeniti Filij DEI. Niech sam to wypowie Dom ßcześliwy Záchăryaßá y Elżbiety S. do ktorego ná ták wysokie vkontentowánie/ aby go pełnym dárow Niebieskich y sámego Bostwá vczyniłá/ Pánna Nayświetßa/ z táka skwápliwośćia/ cum festinatione, pospießa: Już oto wzgledu nie máiac/ ná żadne przeßkody/ trudy/ okolicznośći/ Gor przykrośći/ drogi dálekość/ idźie/ bieży skwápliwie/ od pewinnego iákoby vsługowánia/ y pokorney powinnośći/ záchecona: Mariam (słuchaymy Ambrożego S.) quæ antea, sola in intimis penetralibus versabatur, non à publico Virginitatis pudor, non à studio asperitas montium, non ab officio prolixitas itineris

retar-

retardavit. Jeßcze iáśniey opiſuie y przydáie Biſkup Medyoláńſki: In Montana Virgo, cum feſtinatione, Virgo officij memor, iniuriæ immemor. affectu vrgente, non ſexu, relictâ perrexit domo. Winßowáćby tu potrzebá tym págoreczkom ßcześliwym/ winßowáć domowi Zácharyaßowemu tákiey dárow Niebieſkich obfitośći/ ktore tám wniosłá Pánná Przenayświętßa/ á ták wyſoce zacnemi kleynotámi y bogáctwy cnot rożnych/ z wielkim mnoſtwem/ nápełniła Dom ten świątobliwy: Mecum enim ſunt divitiæ & opes ſuperbæ: Nápełniłá y náſyćiłá Miłośćia Bożą y bliźniego/ pokorą/ y trudem/ y praca podięta/ ochotą/ ćierpliwośćią/ życzliwośćią/ ludzkośćią/ pobożną konwerſácyą/ pozdrowieniem/ y vßanowániem Elżbiety S. & ſalutavit Eliſabeth. Vważmyż teraz y obaczmy/ iákie cnoty funduie w tym domie ſczęśliwym Pánna Przenayświętßa/ y ná to znáczny czás náznácza ſobie. Manſit autem Maria cum illa, quaſi menſibus tribus. Przy Elżbiećie S. ná pomießkánie trzy odłożyłá Mieśiące: zkąd pożytek wielki nie tylko ſamey Elżbiećie S przyniosłá/ ále y Dźiećiątku w żywocie iey zámknionemu/ Janowi Swiętemu/ do poſtępkow w cnoty święte okázyą podáłá: Non enim ſola familiaritatis eſt cauſa, quod diu manſit, ſed etiam tanti Vatis profectus. mowi Ambroży S. Nuż tedy my ktorzy wielce tu ná tym mieyſcu S. potrzebuiemy y żądamy protectiey Pánny Przenayświętßey/ żądamy cokolwiek otrzymáć/ z Dárow Niebieſkich / w naßym doczeſnym żyćiu rátunku/ potrzebuiemy ieśli choruiemy zdrowia / ieśli nam dokucza niedoſtátek/ nędzá/ vtrapienie/ żądamy poćiechy/ żebrzemy odpußczenia grzechow/ przez Spowiedź S/ żądamy ktorą ná Spowiedźi obiecuiemy poprawy żyćia náßego / żądamy żyćia ßczęśliwego/ żądamy żywotá wiecznego/ y káżdy z nas wzbudzáiąc w ſobie pobożny áffekt/ obraca oczy ku Pánnie Przenayświętßey/ poglądáiąc w te Kráiny gorne/ w ktore to poſpießyłá Pánná Przenayświętßa: abijt in Montana, wzdycháiąc z Pſalmiſtą Páńſkim nabożnie mowi: Levavi oculos meos in Montes, vnde veniet auxilium mihi : ſpodźiewáć ſie mamy / á nic niewątpiąc / że to wßytko otrzymáć możemy przez Pánnę Przenayświętßą/ y owßem

Prover: C. 18.

bez tey protectiey y rátunku/ niepodobna nam cokolwiek otrzymáć: Quis tunc erit reliquorum, qui sit particeps donorum absq; tanta Fæmina? Spiewa Kośćiol S. Dźiś szczęśliwie y nabożnie Vroczystość Náwiedzenia Pánny Przenayświetszey odpráwuiac/ ná tym S. mieyscu/ ná tey Gorze/ náwiedzamy ten Cudowny iey S. Obraz/ stawamy przed iey obliczem/ patrzmyż á pilnie pogladaymy: Wszák zwyczáyna iest/ że czeladź/ sludzy/ ktorzy przed Pánem stoia/ oká z Páná swego áni zpuszcza; gdźie sie Pan obroći/ zá nim pátrza/ y iákoby chćieli coś z Páńskiego wyczytáć czolá/ á z szczodrobliwey otrzymáć reki. Prawde te wyraża Krol Izráelski Dawid S. *w Psálmie 122. mowiac:* Ecce sicut oculi servorũ in manibus Dominorum suorum, sicut oculi ancillæ in manibus Dominæ suæ, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum: á z Swietym Bonáwentura mowmy: ad Dominam nostram: Ktory Doktor S. násze desiderya y affekty kieruiac do Pánny Przenayświetszey/ mowi: In te oculi omnium respiciunt. Do ćiebie/ o Pánno Nayświetsza wszytkich nas oczy sa obrocone/ iáko do Pániey swoiey/ w ktorey rekách násze zbáwienie/ od ktorey do nas zbliży sie protekcya y obfitość láskáwośći y Milośierdźia Bożego/ ktorego bárzo potrzebuiemy/ y w grzechách naszych/ iáko w wiezieniu y okowách bedac/ z pláczem do ćiebie wzdychamy: nie rácz pogárdzáć wolaiacymi/ y ná ćie pogladáiacymi/ nie rácz odrzucáć grzesznikow od oblicza twego/ ktorymi nie zbrzydźisz sie: Peccatores non abhorres, sine quibus nunquam fores tanto digna Filio: o Páni nászá/ o Mátko Boża! Tobie to przypisuie Kośćiol S. *in Miss. sequenti.* Pewni tedy badźmy/ o Nabożni sluchácze/ że też y Pánná Nayświetsza do nas swoie obroći oczy/ ktore sa nieiáka Bożego Milośierdźia Stolica/ ktore sa poćieszna nászego zbáwienia obietnica. A przetoż Kośćiol S. Pánny Nayświetszey oczom/ nie inszy tytul osobliwy dáie/ ieno Milośierdźia; názywáiac ie milośiernemi/ á nabożnie spiewáiac: Eia ergo Advocata nostra illos tuos Misericordes oculos ad nos converte. Przezacnie ieden świątobliwy á Poważny Author opisuiac láskáwość Pánny Nayświetszey przećiwko slużebnikom swoim/ náucza o milośiernym iey ku onymże

respe-

respektcie/ biorac sobie zá fundáment Psalmisty S słowá: Astitit Regina à dextris tuis in vestitu de aurato: á inßa versia/ ták czyta: In vestibus ocellatis: Krolowa Niebieska Pánná Nayświetßa/ po práwicy Máiestatu Boskiego stawáiac zá námi/ odźiána iest złotem ozdobna ßata/ á ßata ta oczu pełna/ áby doyźrzałá wßedźie/ aby postrzegłá káżdego do śiebie śie gárnacego/ áby miłośiernemi oczymá swemi na nas grzeßnych záwße pogladáła. Jako niekiedy wymyślnie stárodawni Poetowie opisáli Argusá człowieká wielooznego/ o ktorym Lukánus nápisał: Centũ luminibus cinctum caput Argus habebat. A wßák y Prorok Ezechiel/ y Jan S. Ewángelistá/ w swoim obiáwieniu/ widźieli Niebieskie źwierzetá oczu pełne. Plena oculis: Tákći Wielcy á Sś Doktorowie/ náuczáia/ Swiety Epiphániuß w Przemowie swoiey ná Concilium Ephezkim o Pánnie Przenayświetßey powiedźiał: Virgo multi-ocula effecta est, R Ephrem S. Oratione de Deiparà, o niey że świadczy/ że/ est multis oculis insignita: Jest Pánná Nayświetßa wiela bárzo oczu ozdobna: co możemy sobie rozumieć in sensu passivo: iakoby nabożni á wierni iey słudzy/ na nie pátrzac/ á do niey we wßelkich swych potrzebách pilnie pogladáiac/ pátrzeniem swoim/ swoim wzrokiem/ zdobili ia/ y cźili. Tákći ták/ Pánná Przenayświetßa ná wßytkich nas grzeßnych/ do śiebie pogladaiacych/ one swo e miłośierne oczy láskáwie obraca/ z więzow/ y okow grzechowych nas wybawia/ od nedze y karánia wiecznego wolnymi czyni/ y do Chwały niebieskiey nas prowadźi. Słuchaymy Anzelmá Swietego/ z Arcybiskupem Florentskim Antoninem Swietym/ náuczáiacego nas o láskáwośći/ możnośći/ y protekcyey Pánny Przenayświetßey/ y vpewniáiacego/ że żaden/ by naywiekßy grzeßnik/ ná ktorego Pánná Nayświetßa swoie miłośierne obroći oczy/ nie zginie/ ale y owßem przez żal zá grzechy/ y skruche serdeczna/ y popráwe żyćia swego/ otrzyma łáske Boża/ y żywot wieczny. Słowá sa Doktorá Swietego o Pánnie Przenayświetßey świadczacego: Necessarium est, quòd hi ad quos convertit oculos suos, iustificentur & glorificentur. A ponieważ iuż pewni wßyscy iesteśmy/ że Pánná Nayświetßa łáskáwie patrzy ná

Psal. 44.

nas/

nas/ wszyscy pilnie násze obroćmy oczy / ku Pánnie Przenayświet-szey: iuż/ iuż/ oto Pánna Nayświetsza ná Gorách / Abijt in montana, ná wysokich iuż zostáie á wydátnych mieyscách/ ábyśmy pilnie pogladáli ku niey / ábyśmy nászego z niey nie spuszczáli oká/ ábyśmy dobrze y wyráźnie iey widźieli pozor/ ozdobe/ y piekność: ktora w pieniách swoich madry opisał Sálomon/ że iest Pulchra vt Ierusalem, ozdobna wielce y piekna / iáko wspániáłe Miásto Jerusalem; nie ono Ziemskie/ ále w Niebieskich Kráiách / roskoszy y deliciy nieskończonych pełne/ gorne Jerusalem/ wszytkie świátá tego ozdoby y pozory pieknośćia swoia przechodzace/ wiecznego pokoiu y żywotá pełne/ widzeniem Bogá sámego/ Facie, ad faciem, vbogácone: Urbs Ierusalem Beata, dicta pacis visio: To Jeruzalem/ dla wybránych Páńskich / iáko iedno piekne/ śliczne / roskoszne Miásto/ wystáwione: Ierusalem, quæ ædificatur vt Civitas: w pieknośći swoiey/ Pánny Nayświetszey ozdobe/ pozor/ y piekność/ nam wyráźnie pokázáć może: Pulchra vt Ierusalem. Jeżeli serce násze wzdycha/ y życzymy sobie pieknośći/ ślicznośći / roskoszy nieskończonych / potym doczesnym żyćiu / Gornego Miástá Jeruzalem dostapić/ y w pokoiu wiecznym Bogá ná wieki widźiec/ Dicta pacis visio, teraz tu ná źiemi / iáko pádole płáczu / wzdychaymy/ oczy y sercá násze podnośmy ku Pánnie Przenayświetszey: Ad te suspiramus gementes & flentes, in hac lachrymarum valle. Ozdobie iey y pieknośći/ Pulchra vt Ierusalem, pilnie/ pilnie przypátruiac śie/ mieymy ia sobie zá nader wyborne Miásto / od sámego Paná Bogá nam dáne/ Miásto vćieczki nászey/ bo oná iest nam/ Refugium peccatorum. Miásto Łask Bożych / Miásto Krolestwá Niebieskiego: Oná iest álbowiem Civitas Regis Magni, Miásto obronne / wszelkich bespiecznośći pełne/ Bogá sámego mieszkániem vtwierdzone: Deus in medio eius non commovebitur. Miásto to nie wiákimkolwiek mieyscu/ ále w świetych Kráiách / ná Gorách świetych/ gruntownie wystáwione/ fundowáne: Fundamenta eius in Montibus Sanctis. Wszytkiego dobrego obfitość/ z tego Gornego Swietego Miástá/ pochodźić nam może / wszytkiego dobrego z niego spodźiewáć śie mamy:

Fundamẽta eius in Montib9 Sanctis.

mamy: Z tego Miáſtá præſidium nam y obroná przećiw Adwerſarzom naſzym bedzie dána. Ktożkolwiek z nas pilnie w te świete Gory ſwoie podnieśie oczy: Levavi oculos meos in Montes: nieomylnie vzna pomoc do dobrego/ y obrone od złego/ y przyzna że z tego Miáſtá otrzyma præſidium: Unde veniet auxilium mihi. Poważać ſobie to Swiete Miáſto wielce powinniśmy/ bo ſámemu Pánu Naywyżſzemu ieſt vlubione/ vkochane ieſt. Wyznawa to/ z Duchá S. Pſalmiſtá Páńſki onemi Pſalmu ſłowámi. Diligit Dominus portas Sion ſuper omnia tabernacula Iacob: Kocha wielce Pan Naywyżſzy Bramy Syonu/ nád wſzytkie przybytki Jakobowe. Coż to zá Bramy Syońſkie? ktory to ieſt Syon/ co iego Bramy/ ták bárzo do ſercá przypádły Pánu Naywyżſzemu? Gornego Syonu Niebieſkiego Brame kocha Pan Naywyżſzy/ przez ktorą my grzeſzni wniść ſpodziewáć ſie mamy: nie inſza/ ieno Pánne Przenayświetſza/ ktorey z Kośćiołem Swietym śpiewamy: Felix Cæli Porta. Nieznaydźie ſie żaden Przybytek/ żadna Fortecá/ żadne Miáſto/ ktoreby táka ſzcześliwośćia y beſpiecznośćia opływáło/ iáko Pánna Przenayświetſza: y przetoć tenże Pſalmiſtá Páńſki wielkie tegoż Miáſtá Niebieſkiego wyráźił zálecenie/ Prorockim Duchem Pánnie Przenayświetſzey przypiſuiac: Glorioſa dicta ſunt de te Civitas Dei. Chwalebne rzeczy opowiedźiáne ſa o Tobie: o Miáſto Boże. Jákoby náſze deſideria/ pożadánie náſze chcac wyráźić/ á ſercá náſze/ zmyſły náſze ku niemuż obroćić/ do tego nas chce przywieść/ ábyśmy ſie pilnie záwſze pytáli/ co też ſłycháć/ co też to powiádáia o ták zacnym Mieśćie Swietym/ á pilnie ſie dowiáduiac/ záwſze go w ſercu náſzym y w pámieći mieli. Nowiny wielce dobre/ poćieſzne/ zbáwienne/ do naſzey wiádomośći przychodza/ że to Boſkie świete Miáſto/ Pánna Przenayświetſza/ chce nas do ſiebie zwabić: y owſzem vpewnia że nas pryyimuiac pod ſwoie obrone/ w dobrey nas trzyma pámieći. Jey to ieſt mowá/ iey to ſa ſłowá: Memor ero Rahab, & Babylonis ſcientium me: Bede pomnieć ná Grzeſznikow/ Ludźi nierzadnych/ y ná tłumy niecnotliwych. Ráhab álbowiem według expoſycyey Poważnego iednego Authorá/ znáczy Ludźi nierzadnych/ nieczyſtych:

Diligit Dominus Portas Sion ſuper omnia taberna cula Iacob.

Glorioſa dicta ſūt de Te Ci vitas Dei.

Memor ero Rahab & Babilonis ſcientiū me.

stych: przez Bábilonu imie/ ktore wyraża konfuzya iákaś y wszelki nieporzadek/ Authorowie tłumácza głownych wszelkich zbrodni zgromádzenie: iáko też podobnym sposobem/ w dalszych Psalmu tegoż słowách: Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopum, hi fuerunt illic: przez tych Alienigenas, odlegli y dálecy od Zbáwienia wiecznego grzesznicy znácza sie: o ktorych to iest Psalmu 118. świádectwo: Longe à peccatoribus salus: przez Tyr/ albo Tyryiczykow/ znácza sie iákomi Hándlerze y Lichwiarze: przez Lud czarnych Murzynow znácza sie ludzie źli/ wszeteczności á grzechow záćmieni / ktorzy iako czarnemi sadzami/ zbrodni/ y wystepkow wielka liczba zaszpeceni/ w ćiemnośćiach y ćieniu śmierći wieczney zostaia: Qui in tenebris & in vmbra mortis sedent. Ci tedy ći wszyscy do protekciey Pánny Przenayświetszey bespiecznie zbliżáć sie moga/ álbowiem oná iest/ Refugium peccatorum

Ecce Alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopum.

O nich to sa te Psálmu słowá: Hi fuerunt illic: hoc est sub patrocinio MARIÆ, iáko ieden zacny Author kommentuie/ przydáiac o niezmierney tey obronie táka informácya: Omnes enim capit longitudo & latitudo eius: y iákoby konkluduie náturálna consequencya wnosząc: Ideo ad eam confugient cuncti facinorosi & perditi homines, quia concepta & nata est in ea totius mundi salus. Wszytkich/ by naywiekszych grzesznikow protekcia Pánny Przenayświetszey ogárnać może. Dla tego / o Grzesznicy / Grzesznicy / nie desperuyćie/ nie watpćie w obronie P Nayświetszey/ odrzucáiac od siebie przeszkody grzechowe / porzucáiac sprosności zbrodni y wystepkow/ zbiegayćie sie/ zbliżayćie sie/ pod szate protekciey Pánny Nayświetszey / boć oná poczeła w żywoćie swym czystym/ y porodziłá wszytkiego świátá Zbáwienie. Ogłosiło te wszytkich nas grzesznych szcześliwość sámo Niebo / Niebiński on Syon świádectwo wszytkiemu podáie świátu/ że w tym Mieśćie vćieczki y obrony grzesznikow/ Pánnie Przenayświetszey/ ktora iest Ciuitas Regis Magni, założył sobie rezydencya złaczenia Nátury Boskiey z nátura ludzka Syn Boży/ dla naszeg zbáwienia stawszy sie człowiekiem: * Nũquid Sion dicet, Homo, & Homo natus est in ea. Z Dobroći to Boskiey wszytkim nam tá pochodzi szcześliwość

Hi fuerũt illic:

** Nũquid Sion dicet Homo & Homo natus est in ea.*

dla

dla nas tu grzesznych tá vcieczká/ to Miasto Wielkiego Krolá/ wystáwione iest/ dla nas go fundowal sam Pan Naywyższy: Et ipse fundavit eam Altissimus. Badźcież tedy pewni zbawienia wiecznego o grzesznicy/ ktorzy zbliżać sie maćie do tego Krolewskiego Miastá/ do Pánny Przenayświetszey: obroććie ku niemu oczy y sercá wasze/ wszak przed oczymá wászemi stoi ná wydatnym mieyscu/ ná Gorách Swietych iest postáwione: In Montibus Sanctis: podawayćie wásze płaczliwe Vota, wzdychánie wásze/ do Pánny Nayświetszey/ nabożna tey podayćie supplike: Ad te suspiramus gementes & flentes in hac lachrymarum valle. Odbierze ia chetnie y laskáwie od was Pánná Nayświetsza/ nie odrzući iey/ nie skryie sie przed wámi: albowiem Non potest Civitas abscondi supra montem posita. W oczách wászych iest/ w Gorach iest/ in Montibus Sanctis: Niech otym wszytkim świádectwo wyda to świete mieysce/ te Gory Borkowskie/ niech wyświadcza/ iáko Pánná Nayświetsza tu sobie w tym Swietym Obrázie záłożywszy rezydencya wszytkim tu do siebie bieżacym swoie prezentuie protekcya/ ná tym wydatnym Gornym mieyscu: oświadcza sie gotowa do rozdawánia faworow Niebieskich/ y owszem z dálekich stron zwabia do siebie potrzebuiacych iey protekcyey: Czego sa widomym świádkiem te nieprzestayne Konkursy ludu nabożnego/ te zgromadzenia grzesznikow rożnych/ żebrzacych Odpustu y miłośierdzia Boskiego/ przez pokute/ żal zá grzechy/ żyćia odmiane/ prawdziwe grzechow swoich przez Spowiedź świeta wyznanie/ y godne do Stołu Pańskiego przystepowánie. Niech beda świádkiem tu zrożnych mieysc zdawna/ y po te czasy/ czynione ex voto Solenne Processye/ vstawiczne dziekczynienie Dobroći Boskiey/ za vznáne przez Pánny Nayświetszey przyczyne/ y otrzymáne od P. Bogá dáry y laski/ wszytkim tu sie ofiáruiacym do tego S. Obrázu/ gárnacym sie w rożnych potrzebách/ przygodách/ niebespieczeństwách/ chorobách/ nedzy rozmaitey nieszcześćiu wszelakim. Niech świadcza Cudá/ ktoremi ten świety Obraz Panny Nayświetszey od trzech set lat y wiecey wslawiony iest/ ktore w rożnych okazyach ludziom rozmáitym / Stanow rożnych/ tak wysokich

Et ipse fundavit eam Altissimus.

kich kondyciy/ iáko y prostego stanu/ ktorzykolwiek tu bywáli/ bywáia/ y beda kiedykolwiek/ Pan Naywyższy spráwuie/ y spráwuiac sam iákoby ogłaßa/ przez opisánia rożne/ y wyobráżenia wykonterfektowánych/ Obrázámi/ Tablicámi Srebrnemi/ Worámi/ w złocie/ Perłách/ Kleynotách drogich/ tych swoich Cudow/ Lask/ y Dobrodzieystwá/ wßytkim mowie tu gárnacym sie/odbieráiacym pociechy w tym tu mieyscu Swietym/ z tego Niebieskiego Miástá Pánny Przenayświetßey: Dominus narrabit in scripturis Populorum & Principum horum qui fuerunt in ea. Zápátruiac sie tedy ná ten Swiety Obraz/ nákłońmy vßu ku Bozkim dziełom/ Cudom/ y Láskom/ tu pokazánym.

Dominus narrabit in scripturis Populorum & Principũ horũ qui fuerunt in ea.

W Roku Páńskim 1637. Nieiáka Anná Jodłowska z Wyżnego/ bedac niewidoma przez lat Dźiesiec/ wcśnie/ iákoby ná iawie/ widzac Pánne Nayświetßa/ do tego Swietego obrázu ofiaruiac sie/ iákoby od Panny Nayświetßey vpewniona/ tu przyßła/ y wzrok otrzymáła.

W Roku 1637. Jeden pewny Græci ritûs: Biáłeygłowy Synaczek/ w Chorobie wielkiey Káduku/ tu ofiarowány zdrow cále został.

W Roku 1639. 2da Iulij, pewny Symon Káczmarz Rankolowski/ w ćießkiey swoiey/ á práwie w śmiertelney chorobie/ tu ofiárowány/ od niey cále został vwolniony.

W Roku 1642. pod czás powietrza/ Synaczek Mieszczki iedney Járosłáwskiey imieniem Elżbiety/ zápowietrzony y śmierci bliski tu ofiárowány od nieyże/ od śmierci y powietrza iest vwolniony.

W Roku 1643. Pewna Białogłowá Kedzierska z Handzlowki/ ná oko práwie olßnawßy/ z swoiemi Dziatkami bárzo schorzáłemi/ tu ofiárowana/ w cále zdrowa y znimi zostáłá.

W Roku 1643. Pewni Roodzicy/ tu w Swieto Vroczyste S. Troyce, Dziateczki/ ießcze przy piersiach zostaiace/ á ná pewna chorobe vpádłe/ tu ofiarowawßy/ zdrowe y wolne od niebespieczeństwá otrzymáli.

W Roku 1643. Pewna P. Kátárzyná Żarska/ maiac boleści niezno śne.

znośne w rękách/ tu vmyślilá przyść/ ná Swięto Vroczyste Náwiedzenia Panny Nayświętszey/ á że iey zábronił tego iey Małżonek/ nátychmiast ná oczy záchorowáłá tu sie niestáwiwszy: dopiero za pozwoleniem swego Małżonká/ tego wecuiac/ przyszedszy ná Swięto Swiętey Anny/ ná oczy/ y cále od wszelkiey choroby swey zostáłá wolna.

W Roku P. 1643. Pewna Białogłowá Klimászowa/ Tkacká/ synaczká swego w ośmi lećiech/ pewną á szkodliwą Chorobę ćierpiacego/ tu ofiarowáłá/ zdrowego otrzymáłá.

W Roku 1644. Pewny Jedrzey Baránik/ ze Wśi Łaki/ iuż práwie ná śmierć choruiacy/ tu ofiarowány zá poradą zacney iedney Pániey/ do zdrowia y żywotá przyszedł.

W Roku 1643. Dniá 4. Czerwca/ Pewna P. Kátárzyná z Sieblisk/ będąc w wielkich swoich potrzebách y przypadkach/ tu sie ofiárowawszy od P. Nayświętszey poćieszona zostáłá.

W Roku 1643. Theofila Dydyńska/ ná wielką chorobę Rádu ku záchorowawszy/ tu ofiarowána zdrowa cále zostáłá.

W Roku 1644 Człowiek ieden nápadszy ná pewnych nieprzyiaćielow/ od nich zbity/ poránieny/ tu sie ofiárowawszy/ od niebespieczeństwá y śmierći iest záchowány/ y cále zdrowym został.

Jnszy tákże człowiek/ w biegu gwałtownym z Koniá zpadszy/ potężnie á práwie śmiertelnie rozbiwszy sie/ iuż práwie bliski śmierći/ tu ofiarowány/ do zdrowia przyszedł.

Pewny Młodźieniaszek z Łáncutá/ przez nieostrożność swoiey śiostry igiełką w oko záktoty/ tu ofiárowány/ od olśnienia y stráćenia oká wolnym został/ ktora iemu od P. Nayświet: pokázána protekcya niedawno tu z Ambony przy Kazániu iest publikowána.

Tych czasow/ tu rożni wyználi Bośkie Dobrodźieystwá/ przy świádectwie inszych osob/ w rożnych przypadkách/ niebespieczeństwách/ frasunkách/ chorobách: Osobliwie Panienká iedná od psá wśćiekłego záráźliwie vkąszona. Kápłan ieden od Koniá we drzwiach śćisłych przez nieostrożne wiechánie zgnieciony/ ledwie żywo zostawszy/ tu sie ofiáruiac/ wolnym od choroby został/ y w krotce tu stáwiwszy sie/ ná dźiękczynienie P. Bogu Mszą S. odpráwił.

Z bliskiego tu mieyscá pod Láncutem nietáki Pan Sulimowski w śmiertelney bedac chorobie/ práwie od domowych swych vznány że był skonał/ ofiárowány od nich / od śmierći y choroby wolnym zostawszy/ znácznie/ w kilku dniach ze wszytkim Dworem swym álbo Fámilia Domowa' tu ná podźiekowánie P. Bogu stawił sie/ przed Obrázem Pánny Nayświetszey/ wszyscy Krzyżem leżac otrzymánie od P. Bogá dobrodźieystwo wyználi.

Pewna tákże Pánienká znácznie ná nogi chorobá západszy/ zránione y od bolu zepsowane máiac/ tu do Wśi Kilnárowey zbliżywszy sie/ ná Saneczkách przywieźiona/ przed Obrázem Pánny Nayświetszey z wiárá/ y nabożeństwem/ ofiárowawszy sie/ cále od choroby tey wolna zostawszy/ o swey mocy do Domu sie powroćiłá: Czego y sámá/ y inśi świádectwo wyráźne vczynili.

Pewna Páni Rzeszotárska/ noge złamawszy y około pułroká álbo wiecey choruiac/ od Medrkow y Cyrulikow opuszczona/ pod niebespieczenstwem piekielnego ogniá/ tu ofiárowawszy sie zdrowá cále została / co y sámi Lekárze wyświadczyli.

W Halligowey/ Pan Gumowski z przypadku Páráliżem tuszony/ á ledwie co mogac mowić/ z pobożnośći swey Małżonki/ y wszytkiey swoiey domowey czeládki/ tu ofiárowány zdrowym został nátychmiast' y tu ze wszytkim swoim Dworem oddał podźiekowánie/ y wyznánie Pánnie Nayświetszey: czego ia sam świadkiem zostáie.

Mieszczanin tákże Rzeszowski / rzemiesła Kráwieckiego tákże z przypadku/ Páraliżem záráżony/ tu ofiárowány zárázem od niebespieczeństwá choroby/ y śmierći/ został wolnym.

Tákże w tych czásach/ pewni tu przed námi wyświadczáli że niebespiecznie/ y z wielkim bolem nog choruiac/ máło co postapić mogac/ tu sie ofiárowawszy zdrowymi pozostawáli/ y nazad do domu o swey mocy powracáli/ zostáwiwszy tu szczudłá swoie: osobliwie pewna iedná Białogłowá' człowiek inszy/ y pewny Dźiadek/ ktory tu potym przez czas znáczny przy Kośćiele vsługował. W tákimże ráźie zstáła sie prawdźiwa tu relacya y wyznánie o Xiedzu Plebánie Debickim / wielkim nog bolem zchorzałym/ ktory tu sie ofiárowawszy/ zdrowym cále został/

Pewna.

Pewna Pani Gorska od Debice/ wyznáłá/ że z swoia Rodzicielką ná podziekowánie Máiestatowi Bozkiemu tu sie stáwiłá/ pociesżona w Chorobie śmiertelnicy/ á prawie ná skonániu: y że ten S. Obraz w iey tákiey chorobie/ iakoby ná iawie pokazał sie iey ciesżący ią y zdrowie obiecuiący.

Tákimże sposobem/ pewny Pan Jan Gidomski z Pietrakowki/ ex voto tu sie stawił pieszo/ y wyznał że sie mu ten Swiety Obraz tákże/ iako ná iáwie pokazał: ktorego nigdy tu nie bywszy przedtym/ nie widział: w czym wielką łáskę Bożą y swoie pociechę tu wyznał: wielce to y rozmaitym sposobem iáwnie ogłaszaiąc.

Swiádkiem iest Rzeszowskie Miasto/ gdzie/ iáko konfessare vczyniły pewne Osoby Wiáry godne/ bárzo wiele ludzi temi czásy/ ofiárowawszy sie do tego Obrázu P. Nayświetszey/ w wielkich/ á znácznych swych chorobách/ zdrowymi pozostáwáli: á osobliwie pewnego Miesczánina Kusnierzá Coreczká/ ktora potym z wielkim nabożeństwem ná podziekowánie Pánu Bogu to Mieysce Swiete y Obraz ten Pánny Nayświetszey náwiedziłá.

Tegoż doznali/ w swoich chorobách Práłaci pewni/ Xiadz Proboszcz Rzeszowski/ y X. Pleban Niebylecki.

Pewna Pani Kwolkiewiczowa/ o Synaczku swoim máłym świadectwo dałá/ że w niebespieczeństwie/ y w wielkim bolu/ y ránách nożek swych/ gdy mu áni Cyrulicy/ áni rożne lekárstwá/ nie pomagały/ lubo dziecińskim głosem ále prawdziwie meżnym sercem y nadzieia zawołał/ żądaiąc áby go ofiárowano/ y niesiono tu do Borku/ do tego świetego Pánny Nayświetszey Obrázu/ y wnetże ozdrowiał.

Pewna tymże sposobem Mátroná tu iáwnie przed námi wyznáłá/ że w wielkiey swoiey Chorobie/ tu sie ofiárowawszy/ zdrowa zostáłá.

Pan Ludwik Niwicki/ tuteczny blisko Obywátel wyznał/ y wyznawał to czesto/ że pod czás pewney expedyciey w Woysku bedąc/ gdy woysko násze pogromione zostáło/ miedzy zmárłymi pobitymi nászymi Zołnierzámi zostawszy/ w wielkim niebespieczeństwie/ że sie Koń pod nim rozparł/ bynamniey nie mogąc postąpić/ zawo-

stawszy y westchnawszy tu/ do tego Swietego Obrázu Pánny Nayswietszey/ zárázem zá predkim porwaniem Koniá/ od śmierći/ z poysrzodká Woyská nieprzyiaćielskiego/ wolnym y wybáwionym został.

Pan Jan Lowiecki/ osobliwy Tego Swietego Mieyscá Dobrodźiey/ z Kośćiołá tego do Domu powracaiac ná Mośćie w niebespieczeństwie bedac dla przestraszonego Koniá/ ktory z Mostu chcac skoczyć/ dwiemá przedniemi w bok záwieśiwszy sie nogámi/ ledwo sie vtrzymał/ tym czasem w tym przypadku pomieniony Dobrodźiey serdecznie do Pánny Nayświetszey záwołáwszy/ y oney sie poleciwszy/ bespiecznie z Koniá zśiadszy/ od niebespieczeństwá y zpadku w Rzeke/ wybáwionym został.

Pewna z Tyczyná Matroná/ tu dźiećiatko swoie przyniosłá ná podźiekowánie Pánu Bogu/ że w chorobie wielkiey/ iuż práwie iákoby skonáło/ y że iuż zádzwonić mu miano/ ieszcze z nadźieia dobra/ tu do tego Swietego Obrázu ofiárowawszy ie/ od śmierći práwie y choroby vwolnione/ zdrowe otrzymáłá.

Człowiek także ieden dźiećiatko/ ktore práwie olśnelo było/ tu ofiárowawszy/ do wzroku y zdrowia przywrocone przez protekcya Pánny Nayświetszey do Domu zdrowe przyprowadźił

Z Rudney Człowiek pewny/ od czártá operány/ z nadźicia poćieszenia od Pánny Nayświetszey/ od swoich Przyiaćioł tu prowádzony/ iuż do tego mieyscá Swietego zbliżaiac/ od niechże z wiára státeczna/ przez wezwanie rátunku Pánny Nayświetszey ofiarowány/ nim tu doszedł/ iest od Czártá vwolniony/ co sie dźiało około Swietá oczyszczenia Pánny Nayświetszey.

Mieszczánin także pewny Rzeszowski/ vpadszy ná nogi/ nic práwie chodźić nie mogac/ tu przywieźiony/ polecáiac sie z dobra nádźieia Pánnie Nayświetszey/ od nieyże poćieszony został/ y o swoiey mocy pieszo do Domu sie wroćił.

W Roku 1670. przy Vroczystośći Swietá Wniebowźiećia P. Nayświetszey/ Kápłáni co tu Spowiedźi słuchali/ wyznawali że ná Spowiedźiách práwie káżdy wyznał/ iż ná podźiekowánie Máiestatowi Boskiemu/ zá poćieszenie w rożnych przypadkach/ przez

prote-

protekcya P. Nayświet: Spowiedź y Swieta Kommunia/ odpráwowáł. Ja sam niegodny/ moie látá niegodnie tu prowadzący/ wyznáć powinienem/ y wyznaie/ że w mych przypadkach rożnych/ wielkiey pociechy/ y rátunku/ y od wßego złego wybawienia/ przez protekcya Panny Nayświetßey/ doznawałem y zawße doznáwáć spodziewam się.

Te Boskie Cudá y Łáski/ tákiemi sposobámi/ Wiernym y pobożnym sługom swoim/ Pánna Nayświetßa/ przez ten swoy Swiety Obraz/ oświadczáłá/ y oświadcza/ y oświadczáć nie przestanie/ ktorzykolwiek z wiara y dobra nadzieia tu na to Swiete Mieysce do niey się zgromádzáć beda: z ktorych oświadczanych Boskich dárow y łask/ iedne ná Obrazách/ y Wotach śrebrnych/ wyrázane/ drugie pod przysiega wyznáne/ inße przez rożne vczynki pobożne/ y temu tu Swietemu Mieyscu dobroczynnośći/ wyświadczane bywáły/ y dostátecznie ießcze bywáia. Bo ten świety Obraz przy począcku tu nowey Kláßtoru Synow Dominiká Swietego Fundácyey/ od Przewielebnych Duchownego Pásterskiego Vrzedu zesłanych Kommissarzow za Cudowny/ od lat Setnych/ vznány zostáł.

Tak tedy my wßyscy/ y káżdy zosobna/ ktorzy przy tey Vroczystośći Swieta Pánny Nayświetß:/ na te tu Gore/ to Mieysce świete/ przed oblicze tego Cudownego Obrázu Swietego zgromádźiliśmy się/ vważywßy rożne Boskie dobrodźieystwá/ przez protekcya P. Nayświetßey/ tu oświadczane/ mieymy to w naßey vwadze/ że káżdy z nas/ z ßczegulney łáski Boskiey y z nátchnienia Duchá S. ná to świete Mieysce przyßedł. Dźiekuymy Pánnie Nayświetßey/ że ná naße Zbáwienie/ tu ná tey Gorze ten Swiety Obraz postáwiłá/ abijt in Montana te tu Gore resydencya Obrázu tego Swietego poświećiwßy wstawiłá/ y Miasto nam Boskich dobrodźieystw/ vćieczki grzeßnych/ dárow Niebieskich/ poćiech nieprzebránych/ rátunkow nam potrzebnych/ tu gruntownie záłożywßy/ te Gore z Niebieskiemi Gorámi świetemi porownáłá. Przypißmyż temu Obrázowi Swietemu to Lemmá/ oddaymy mu to pro Elogio: Fundamenta eius in Montibus Sanctis. Resydencya tu tego Obrázu Swietego sercá naße/ pámieć/ y sumnienia/ zawße ćießac

od tego

od iego reverencyey nie odstępuymy/ kochaymy się w nim/ máiac go zá Miásto/ zá Fortece tych okoliczności/ wszytkich tu w okoliczności Kráiow/ y ná ozdobe naszey Oyczyzny/ Krolestwá Polskiego/ Decus Minoris Poloniæ, Náwiedzaymy go tu czesto/ ná odbieránie od niego benedykcyey naszym Domom/ wszelakich mieyscom nászym. Káżdy z nas wpátrzywszy się w ten Swiety Obraz/ serdeczne oczy podnieś ku Pánnie Nayświetszey/ vstáwicznie do niey mowiac: Ad te levavi oculos meos quæ habitas in cælis. Wszyscy sercem iedynym/ iedna intencya/ do protekcyey tego Miástá świetego westchnimy: Sub tuum præsidium confugimus Sancta DEI Genitrix. Nie záwiedźiemy się w potrzebách nászych/ In necessitatibus nostris, bespieczni zá nie zostániemy/ y wolni od wszelákiego ćiáłá y dusze niebespieczeństwá/ a periculis cunctis. Teraz przez Spowiedź Swieta/ y godne do Stołu Pańskiego przystepowánie/ vłomności násze/ grzechy násze/ tu porzuciwszy/ wiecey się do nich nie wracaymy/ w protekcyey tego Miástá/ tey vćieczki grzesznych/ bedac vpewnieni/ záwsze z Kośćiołem S. serc nászych te supplike Pánnie Nayświetszey oddawaymy/ mowiac do niey: Peccatores non abhorres, Sine quibus nunquam fores tanto digna Filio. Słuchaymy pilnie/ do káżdego z nas mowiacego Doktorá miodoustego Bernárdá Swietego/ w te słowá: O quisquis te intelligis in huius sæculi profluvio, magis inter procellas & tempestates fluctuare, quam per terram ambulare, ne avertas oculos â fulgore huius syderis, si non vis obrui procellis. Si insurgunt venti tentationum, si incurras scopulos tribulationum, respice stellam, voca MARIAM. O człowiecze káżdy/ pełen nedzy/ gdy iuż widźisz że w twoim żyćiu/ iáko w morzu/ niebespieczeństwá y nawalności ná ćie nachodza/ y barźiey grażniesz niż po źiemi chodźisz/ pogladay y pilnie oczy twoie obracay do iásney Zbáwienia twego Gwiazdy/ Pánny Nayświetszey/ ieśli chcesz ábyś w tákich nie ginał nawalnośćiach. Jeżli zły wiátr nieszczesliwości wszelákich ná ćie wionie/ ieżli w padniesz w bezdenne vtrapienia przepáśći/ pogladay ná Gwiazde Morską Pánne Nayświetsza/ wzyway tey ná rátunek Gwiazdy. Si criminum

imma-

immanitate turbatus, conſcientiæ fœditate confuſus, Iudicij horrore perterritus, barathro incipias abſorberi triſtitiæ, deſperationis abyſſo, cogita MARIAM. Jeźlić w oczách ſtáwáią twoie żyćia ſwawolnego wyſtepki / ſumnienie ſproſnośćiámi zaſpecone / Sąd Boży ſtraſzliwy / ktory ćię czeka / y iuż tylko ſámá deſperácya / y przepáść wieczna / ná ćię nadchodźi / ſtrach piekielny / konfuzya wſzeláka / że iuż nie wieſz iákobyś mogł z tego wſzytkiego wybrnąć / ey nie trać nadźiele / myśl o Pánnie Nayświetſzey / wzyway iey / nie záginieſz / śmierć ćię wieczna nie pochłonie / bo Pánna Nayświetſza bedźie zápewne żywotem y poćiecha twoia: w iey obronie pokłáday nádźieie twoie: álbowiem oná ieſt wſzytkim nam / vita, dulcedo, & ſpes noſtra. A ná vpewnienie w tym wſzytkim káżdy z nas ten Swiety Obraz gruntownie w oczách ſobie poſtaw / pámiećia y ſercem záwſze nań patrząc / y iákoby przed iego obliczem / aż do śmierći / zoſtáiąc / y ná tym Swietym mieyſcu / ná tey Borkowſkiey Gorze / nie vſtáynym Nabożeńſtwem záwſze bedąc: Przykłádem Kśiążećiá Apoſtolſkiego Piotrá Swietego / ktory ná Gorze Tabor / żądał od Páná Zbáwićielá / wyſtáwienia troiſtego Przybytku: Faciamus hic tria Tabernacula: tu ná tey Gorze buduymy ſobie trzy Przybytki / Tria Tabernacula, Przybytek Pánu Bogu Wſzechmogącemu / wiáry prawdźiwey ná chwałe y dźiekczynienie / zá otrzymánie tu iego dobrodźieyſtw: Przybytek nádźieie pewney Pánnie Nayświetſzey / zá doznawánie iey tu nieuſtáynych protekciy: Przybytek miłośći wielkiey / temu Swietemu Obrazowi / ná vſtáwiczne oddawánie przyzwoitey iemu reverencyey. Tak teraz iemu ſie pilnie przypátruymy / aby nam / przy zkonániu náſzym / ná protekcyą duſze náſzey w oczách ſtánął. Tu ſie iuż bawmy / tu mieſzkaymy / nic ſobie tu nieteſkniymy / bo przy Pánnie Nayświetſzey mieſzkáiącym / y przy iey boku / iáko w nayſzcześliwſzym Mieśćie zoſtáiącym / poćiechy y rádośći wieczne roſną bez końcá: W tym Boſkim Mieśćie / bo ieſt Civitas Regis Magni, iáko w ſámym Niebie wſzyſcy muſzą być weſeli. Odday myż to pokornie Elogium Pánnie Nayświetſzey: Sicut lætantium omnium habitatio eſt in Te, Amen. Sicut lætantiũ omniũ habitatio eſt in te.

O Przenayświętsza Panno MARYA, przed Máiestatem Páná Naywyższego Orędowniczko nasza, wychwaláiąc dźiękuiemy Temu Naywyższemu Panu, że nam grzesznikom strapionym raczył dać Ciebie zá Pátronkę y obronę nászę. Nie wątpiąc, że gdy one Miłosierne oczy obroćisz na nas nędznikow grzesznych, odwroćisz od nas poglądanie na te świátá tego márności, y Twoim wzrokiem zbawiennym, nas rządźić y od złego bronić będźiesz; álbowiem poyrzenie oczu świętych twoich, ćiemności grzechowe odpędza, tłumy Czartow rozpędza, złych myśli nieprawości gubi, sercá zatwárdźiáłe miłośći Bożey ogniem zágrzewáiąc mięczy, y potym nas do Krolestwá Niebieskiego prowádźi. Day nam to ô Przenaydostoynieysza Páni, ábyśmy ćię tu przy tym Swiętym Obrázie nabożnie, bez przestanku, Rożancem Swiętym wychwaláiąc, y mowiąc: Bądź pozdrowioná Pánno MARYA, łaskiś Pełna, Pan z tobą: co vstami toż y sercem wyrażali, z wiernym y vkochánym Służebnikiem twoim Miodopłynnym Bernárdem Swiętym, przyznáiąc ći: *Dominus tecum, Pater tecum, qui Filium suum fecit Tuum; Filius tecum, qui ad condendum mirabile Sacramentum miro modo sibi fecit Sacrarium; Spiritus Sanctus Tecum, qui cum Patre & Filio Tuum sanctificauit vterum.* Pomniy ná nas o Szláchetny TROYCE Swiętey Przybytku: racz wdzięcznie przyimowáć wzdychánia serc, y ofiary vst, y życzliwe á pobożne ku Tobie vćieczki, wszytkich tu do Ciebie z okolicznośći tych, y zewsząd, zgromadzáiących się, iako owieczek twoich: á ktorymi tu nápełniasz ten Twoy Kośćioł, y iego wszytkie mieyscá, rácz ich zgromádźić, po tym doczesnym żyćiu, do wieczney owczárnie Zywotá wiecznego.

Ex Lib: dicto, FORTECA DVCHOWNA Krolestwá Polskiego, *de Imaginibus B. M. V in Regno Poloniæ.*

W Borku pod Tyczynem ná Podgorzu iest Obraz Pánny Nayświetszey/ ktory począł słynać około Roku P. 1336. dla ktore° potym w Roku P. 1487. Káplice zbudowano. Jest wielce piękny/ gdźie Bog nieomieszkiwa/ kto sie do niego przez przyczynę

teyże

terze Pánny vćieká/ poćieszáć wiele Ludźi. Dla tegoż ná Swiętá Nayświętszey Pánny/ wielki konkurs Ludźi nabożnych tám się zchodźi/ wiele álbowiem Ludźi ná rożne niemocy vzdrowienie biorą/ iáko rozmáitych Vot świádectwo znáć dáie.

Hæ inueniuntur notæ de Consecr: Eccl: Borecen: B. V. M.

JN NOMINE DOMINI, AMEN.

JSta Ecclesia est Dedicata, in Honorē Beatæ Virginis MARIÆ, & S. Crucis, Dñica secundâ post Festum Paschæ, per Rñdissimum in Christo Patrem, Dominum ac Dñum JOANNEM Archiepiscopum Leopoliensem, sub Anno Dñi 1420.

HOc Cimiterium est Consecratum in Honorem Beatæ Virginis MARIÆ, & S. Crucis, Prima Dominicâ post Festum Natiuitatis Dñi, per Rñdissimum in Christo Patrem, Dominum ac Dñum Matthiam, Episcopum Præmislien: sub Añó. D. 1418.

KROTKA JNFORMACYA.

OBraz ten/ Pánny Nayświętszey/ w Kośćiele Stárodawnym S. Krzyżá/ ná Gorze/ ná stárym Borku/ w sobie wprawdźie mierny/ ále w Cudách/ y Łaskách Bożych/ v wszytkiego tych okolicznośći Kráiu y v mieysc postronnych wielki/ y wielce sławny/ od Roku 1336. Cudámi słynący/ (iáko opisuie Xięgá pewna/ názwana FORTECA DVCHOWNA Krolestwá Polskiego, o rożnych Obrázách P. Nayświętszey/ wydána:) Zostáie w wielkiey veneracyey Pobożnych Ludźi/ y zdawna od Lát pomienionych zostawał y nieprzestáie Ludźi zgromádzáć podźiśdźień/ według pobożnośći y nabożeństwá káżdego/ ktorzy w potrzebách wszelkich swoich/ y vznawáli y vznáią Boskie Dobrodźieystwá/ przez protekcyą Pánny Nayświętszey: osobliwie w Liczbie wielkiey przychodząc ná Vroczystośći Pánny Nayświętszey/ y rożnemi czásámi/ práwie codźiennie. Wzbudźił tedy Pan Bog Duchá Xiędzá MAĆIEIA NIWICKIEGO, Kánonika Járosławskiego/ Proboszczá Tyczyńskiego/ Plebaná Boreckiego/ aby ná Chwałę Bożą/ y Honor Pánny Nayświętszey/ Fundował Klasztor dla Synow DOMINIKA Swiętego/ dla pomnożenia Modlitwy/ Rożáńcá Sw. Co pobożnie vczynił pomieniony Prałat/ z Substáncyey rodowitey swoiey: do czego potym przystąpiłá pobożność y szczodrobliwość rożnych

Dobrodźiejow/ w sprawiániu porządku Kośćielnego/ Srebrem Złotem/ Muzyką/ Kleynotámi/ Votámi ná ten Swięty Obraz/ zdobiących y bogácących to Mieysce Swięte. Osobliwie Paná Jana Łowieckiego/ y iego Rodźićielki/ y wielu inßych. Że albowiem to Mieysce święte/ po wßytkie części swoie było Konsekrowáne/ á ták Chwałá Boża ießcze w nim nie kwitnęłá/ według Canones Ecclesiæ, opiewáiących/ że Eccl: Consecrata, & non officiata, dotari debet ab Episcopo, Pomieniony tenże Pobożny Práłat X. MAĆIEY NIWICKI, iákoby in vicem Officij Episcopi Præmislien: ex sua devotione, vznáwßy też wielkie/ w wielkich swoich niebespieczeństwách/ á prawie rázách śmiertelnych/ przez ten Sw. Obraz P. Nayświętßey protekcye/ z nabożeństwá też ku Swiętemu Oycu Dominikowi/ y S. Jáckowi/ iáko Pátronom swoim/ Fundował/ y introdukcyą spráwił tegoż Zakonu Dominika S. do tego Kośćiołá y Klaßtoru od siebie wystáwionego/ w Dźień S. Máćieiá Apostołá/ Pátroná swoiego/ według Dekretow y zporządzenia J. W. J. Mći X. STANISŁAWA SARNOWSKIEGO Biskupá Przemyskiego. Ná mieyscu ktorego dwáy Práláći w tenże Dźień S. Solenniter też Introdukcyą odpráwili/ do tegoż Mieyscá S. to iest/ J. M. X Fránćißek Falkowski/ Scholas: Járosłáwski/ Pleban Błażowski/ X J. M. X. Kwieciß Kánonik Szamotulski/ Proboßcz Rzeßowski/ ꝛc. Anno Dñi 1670. in Febru: Festo S. MATTHIÆ Apostoli. Sit ergo, *Soli DEO Honor & Gloria.*

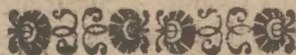
Extract: ex Lib: Fundat: Decr: Sedis Apostol: de Erectione.

DIe 24. Aug: An: 1669, Sacr: Cong: Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium, Concilij Trident: Interpretum, audito Procuratore Generali Ord: Prædic: S Dominici, & attente Considerata supra dictâ Conventione, illam benigne approbavit, & confirmavit, suumq; effectum sortiri concessit, pro arbitrio & conscientia ipsius Episcopi Præmisliensis.

Primus Lapis pro fabricanda Eccl: hac fundamentis impositus est cum hac Inscriptione.

LAPIS ANGVLARIS

Positus hic Anno D. Millesimo, Sexcentesimo, Octuagesimo Quarto, Die 16. Septemb: Expectans expectat Orantibus in loco isto, & Benefacientibus, Benedictionem & Vitam vsq; in sæculum ab Ipso Summo Angulari Lapide CHRISTO IESV.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0027713